

Súd: Krajský súd Nitra
Spisová značka: 9CoCsp/23/2022
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6120279108
Dátum vydania rozhodnutia: 08. 09. 2022
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Katarína Marčeková
ECLI: ECLI:SK:KSNR:2022:6120279108.2

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Nitre v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Kataríny Marčekovej a členiek senátu Mgr. Ingrid Radošickej Vallovej a Mgr. Andrey Szombathovej-Polákovej, v spore žalobcu: MINIHOTOVOST, SE, so sídlom Břeclav, Náměstí T. G. Masaryka 2392/17, Česká republika, IČ: 04 355 211, zast. JUDr. Katarínou Hegedúšovou, advokátkou, so sídlom Bratislava-Karlova Ves, Majerníkova 3479/3A, IČO: 42 185 190, proti žalovanému: Y. V., nar. XX. XX. XXXX, bytom N., M. R. U. XXXX/XX, o zaplatenie 350,- eur s príslušenstvom, o odvolaní žalobcu proti rozsudku Okresného súdu Levice zo dňa 15. decembra 2021 č. k. 16Csp/48/2021-138 takto

rozhodol:

Odvolací súd napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie **p o t v r d z u j e**.

Žalovanému sa náhrada trov odvolacieho konania nepriznáva.

o d ô v o d n e n i e :

1.1. Napadnutým rozsudkom súd prvej inštancie žalobu zamietol a žalovanému nárok na náhradu trov konania proti žalobcovi nepriznal. Rozhodnutie odôvodnil ustanoveniami čl. 17 ods. 1, čl. 18 ods. 2, čl. 6 ods. 1 písm. a), b) Nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 1215/2012 o právomoci a o uznávaní a výkone rozsudkov v občianskych a obchodných veciach, § 497 zák. č. 513/1991 Zb. (Obchodný zákonník), § 52 ods. 1, § 39 ods. 1, 2, § 451 ods. 1, 2, § 54a, § 107 ods. 1, 2 Občianskeho zákonníka, § 1, § 2 písm. a), b), bodu 7 písm. c), d), e) zák. č. 266/2005 Z. z. o ochrane spotrebiteľa, § 1 ods. 3 písm. l), ods. 2 písm. c), § 24 ods. 1, 3, § 11 ods. 3 zák. č. 129/2010 Z. z. o spotrebiteľských úveroch a o iných úveroch a pôžičkách pre spotrebiteľov a o zmene a doplnení niektorých zákonov, čl. 1 § 1 písm. a) zák. č. 62/2020 Z. z. o niektorých mimoriadnych opatreniach v súvislosti so šírením nebezpečnej nákazlivej ľudskej choroby COVID-19 a v justícii a vykonaným dokazovaním zistil, že medzi žalobcom, spoločnosťou MINIHOTOVOST, SE ako veriteľom a žalovaným ako dlžníkom, vznikol na základe Smlouvy o úvere č. 498882 zo dňa 02. 04. 2017 záväzkový vzťah, na základe ktorého bol žalovanému poskytnutý jednorazový bezúčelový úver vo výške 350,- eur. V zmysle zmluvy predstavoval poplatok za poskytnutie úveru sumu 100,- eur, celková čiastka, ktorú musí spotrebiteľ zaplatiť predstavovala sumu 450,- eur. V zmluve je ďalej uvedený údaj o RPMN vo výške 2547,14 %. Žalovaný bol v zmysle zmluvy povinný žalobcovi vrátiť jednorazovo sumu vo výške 450,- eur a to do 30. 04. 2017. Žalovaný svoj dlh riadne a včas nesplnil, v dôsledku čoho mu boli zaslané štyri upomienky elektronickou formou, spoplatnené sadzbou vo výške 3,- eur za každú upomienku. Žalobca dňa 05. 02. 2020 prostredníctvom svojho právneho zástupcu písomne vyzval žalovaného na úhradu dlžnej sumy pred začatím súdneho konania vrátane trov v celkovej výške 1 392,65 eura a to najneskôr do 17. 02. 2020 do 16.00 hod. Keďže ide o konanie s cudzím prvkom, súd sa v prvom rade zaoberal otázkou právomoci a rozhodného práva. Právomoc súdu Slovenskej republiky je daná podľa čl. 17 ods. 1 písm. c) s poukazom na čl. 18 ods. 2 Nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 1215/2012 o právomoci a o uznávaní a výkone rozsudkov v občianskych a obchodných veciach. Rozhodným

právnym poriadkom je podľa čl. 6 ods. 1 písm. a) a b) Nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 593/2008 o rozhodnom práve pre zmluvné záväzky (Rím I), právny poriadok Slovenskej republiky. Z výpisu z obchodného registra, vedeného Krajským súdom v Brne vyplýva, že žalobca je oprávnený poskytovať alebo sprostredkovať spotrebiteľské úvery. Na webovej stránke Národnej banky Slovenska „subjekty.nbs.sk“ súd zistil, že žalobca nemá povolenie na poskytovanie spotrebiteľských úverov a iných úverov a pôžičiek pre spotrebiteľov na území Slovenskej republiky. Z činnosti súdu je zároveň známe aj samotné upozornenie Národnej banky Slovenska pre potencionálnych klientov na činnosť spoločnosti MINIHOTOVOST, SE, ktorá ponúka pôžičky prostredníctvom rôznych internetových stránok bez povolenia Národnej banky Slovenska. Vzhľadom na rozhodné právo, ktorým je právo Slovenskej republiky, posúdil súd Zmluvu o úvere č. 498882 podľa § 497 a nasl. Občianskeho zákonníka, ktorá je však súčasne spotrebiteľskou zmluvou a na žalovaného je potrebné hľadieť ako na spotrebiteľa, pretože pri jej uzatvorení nekonal v rámci predmetu svojej obchodnej alebo inej podnikateľskej činnosti. Na predmetný právny vzťah je tak potrebné aplikovať aj príslušné ustanovenia Občianskeho zákonníka o spotrebiteľských zmluvách (§ 52 a nasl. Občianskeho zákonníka), príslušné ustanovenia zákona č. 129/2010 Z. z. o spotrebiteľských úveroch a o iných úveroch a pôžičkách pre spotrebiteľov a o zmene a doplnení niektorých zákonov ako aj príslušné ustanovenia zákona č. 266/2005 Z. z. o ochrane spotrebiteľa pri finančných službách na diaľku.

1.2. Na základe vykonaného dokazovania dospel súd k záveru, že medzi žalobcom a žalovaným bola dňa 02. 04. 2017 uzatvorená zmluva o úvere na diaľku prostredníctvom prostriedkov diaľkovej komunikácie. Žalobca je v zmysle § 2 písm. c) Zákona č. 129/2010 Z. z. o spotrebiteľských úveroch a o iných úveroch a pôžičkách pre spotrebiteľov a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení účinnom v čase uzatvorenia zmluvy, tzv. „iným veriteľom“, na ktorého sa okrem iných, vzťahuje aj § 24 predmetného zákona. Uvedená zmluva je spotrebiteľskou zmluvou, poskytnutý úver však nie je spotrebiteľským úverom a to s poukazom na § 1 ods. 3 písm. l) predmetného zákona. V zmysle § 24 ods. 3 predmetného zákona, iný veriteľ je oprávnený ponúkať a poskytovať úver alebo pôžičku, ktoré nie sú spotrebiteľským úverom, a ktoré sú poskytované inými veriteľmi spotrebiteľom, len na základe povolenia pre iného veriteľa udeleného Národnou bankou Slovenska. Vyhľadávaním medzi subjektmi finančného trhu, ktorým Národná banka Slovenska udelila povolenie na poskytovanie spotrebiteľských úverov a iných úverov a pôžičiek pre spotrebiteľov na území Slovenskej republiky súd zistil, že žalobca nemal v zmysle § 24 ods. 3 Zákona č. 129/2010 Z. z. povolenie na poskytovanie úverov a pôžičiek pre spotrebiteľov na území Slovenskej republiky, pričom § 11 ods. 3 zákona č. 129/2010 sankcionuje veriteľa poskytujúceho peňažné prostriedky neoprávnene bez povolenia, neplatnosťou zmluvy. Skutočnosť, že žalobca požadované oprávnenie nemá, je zrejmá aj z upozornenia Národnej banky Slovenska na činnosť žalobcu zo dňa 09. 08. 2018. Zmluva o úvere je tak neplatným právnym úkonom aj s poukazom na § 39 Občianskeho zákonníka, keďže žalobca poskytovaním úverov bez povolenia udeleného Národnou bankou Slovenska odporuje a obchádza zákon č. 129/2010 Z. z. V súvislosti s námietkami žalobcu, že je subjektom založeným, vzniknutým a registrovaným v právnom prostredí Českej republiky, ktorý vykonáva činnosť na základe riadneho povolenia Českej národnej banky a jeho ďalšou argumentáciou s poukazom na základné pravidlá zakotvené v Zmluve o fungovaní EÚ je potrebné uviesť, že Národná banka Slovenska je v zmysle zákona č. 747/2004 Z. z. o dohľade nad finančným trhom a o zmene a doplnení niektorých zákonov subjektom, ktorý vykonáva dohľad na finančnom trhu, okrem iného aj dohľad v oblasti ochrany finančných spotrebiteľov a v zmysle zákona č. 129/2010 Z. z. tiež udeľuje povolenie na poskytovanie úverov alebo pôžičiek, ktoré nie sú spotrebiteľským úverom iným veriteľom, ktoré povolenie je vyžadované od všetkých iných veriteľov podľa § 2 písm. c) Zákona o spotrebiteľských úveroch bez ohľadu na sídlo veriteľa či právny poriadok, podľa ktorého bol založený. Preto v žiadnom prípade nemôže ísť o obmedzovanie poskytovania služieb v rámci voľného pohybu služieb ani o žiadnu diskrimináciu tak ako to uvádza žalobca, ktorý je oprávnený v tomto smere podnikáť na území Slovenskej republiky, avšak za predpokladu udeleného platného povolenia Národnou bankou Slovenska presne tak, ako aj ostatné právnické osoby, ktoré spĺňajú podmienky upravené v § 2 písm. c) zákona č. 129/2010 Z. z. Keďže medzi zmluvnými stranami došlo k plneniu na základe neplatnej zmluvy, na strane žalobcu vznikol nárok na vrátenie poskytnutých finančných prostriedkov titulom vydania bezdôvodného obohatenia. V prípade práva na vydanie plnenia z bezdôvodného obohatenia zákon v § 107 Občianskeho zákonníka upravuje 2 ročnú subjektívnu a 3 ročnú objektívnu premlčaciu dobu, resp. 10-ročnú objektívnu premlčaciu dobu, ak ide o úmyselné bezdôvodné obohatenie. Ich vzájomný vzťah je taký, že pokiaľ skončí plynutie jednej z nich a dôjde k vznieseniu námietky premlčania, premlčané právo nemožno oprávnenému priznať. Objektívna premlčacia doba začína plynúť od okamihu, keď k bezdôvodnému obohateniu skutočne (fakticky) došlo a to bez ohľadu na to, či oprávnený o ňom vedel

alebo nie. K splneniu podmienok pre začiatok plynutia subjektívnej premlčacej doby tak nemôže prísť skôr, než k bezdôvodnému obohateniu vôbec dôjde, v dôsledku čoho subjektívna premlčacia doba tak môže začať plynúť najskôr so začiatkom objektívnej premlčacej doby. Pre začiatok plynutia subjektívnej premlčacej doby je rozhodujúci deň, keď sa oprávnený dozvie, že došlo k bezdôvodnému obohateniu a kto sa na jeho úkor bezdôvodne obohatil. Vzájomný vzťah objektívnej a subjektívnej premlčacej doby spočíva v tom, že subjektívna premlčacia doba plynie v rámci objektívnej premlčacej doby a uplynie najneskôr s ňou. Dňom 05. 12. 2018 nadobudla účinnosť novela Občianskeho zákonníka, ktorý bol doplnený o § 54a. Podľa § 54a Občianskeho zákonníka, premlčané právo zo spotrebiteľskej zmluvy nemožno vymáhať a ani ho platne zabezpečiť; ustanovenie § 151j ods. 2 tým nie je dotknuté. Zmeniť obsah premlčaného práva zo spotrebiteľskej zmluvy, nahradiť ho novým právom alebo obnoviť jeho vymáhateľnosť možno len na základe právneho úkonu dlžníka, ktorý o premlčaní vedel. S poukazom na § 54a Občianskeho zákonníka a § 107 ods. 1 Občianskeho zákonníka dospel súd k záveru, že uplatnený nárok je premlčaný, nakoľko odo dňa čerpania peňažných prostriedkov žalovaným (02. 04. 2017) do podania žaloby na OS Banská Bystrica (06. 04. 2020), už uplynuli viac ako 2 roky (uplynula subjektívna premlčacia doba pre vydanie bezdôvodného obohatenia). Pre začiatok plynutia objektívnej premlčacej doby práva na vydanie plnenia z bezdôvodného obohatenia je rozhodujúci deň, kedy skutočne došlo k získaniu bezdôvodného obohatenia. Ako vyplýva zo zmluvy, žalovanému bol pri dobe trvania spotrebiteľského úveru v rozsahu 28 dní s termínom splatnosti 30. 04. 2017 poskytnutý úver v požadovanej výške dňa 02. 04. 2017, žalovaný sa tak na úkor žalobcu bezdôvodne obohatil dňom výplaty týchto peňažných prostriedkov. Odo dňa nasledujúceho po vyplatení peňažných prostriedkov žalovanému tak začala plynúť žalobcovi objektívna premlčacia doba (03. 04. 2017) na vydanie bezdôvodného obohatenia, ktorá by uplynula dňa 03. 04. 2020. Dňa 27. 03. 2020 však nadobudol účinnosť zák. č. 62/2020 Z. z. o niektorých mimoriadnych opatreniach v súvislosti so šírením nebezpečnej nákazlivej ľudskej choroby COVID-19 a v justícii, a ktorým sa menia a dopĺňajú niektoré zákony, pričom podľa čl. I, § 1 písm. a) predmetného zákona, lehoty ustanovené právnymi predpismi v súkromnoprávných vzťahoch na uplatňovanie alebo bránenie práv na súde, uplynutím ktorých by došlo k premlčaniu alebo k zániku práva, v čase odo dňa účinnosti tohto zákona do 30. apríla 2020 neplynú, v dôsledku čoho tak zvyšok premlčacej doby v rozsahu 8 dní (27. 03. 2020 - 03. 04. 2020) začal plynúť až dňom 01. 05. 2020. Objektívna premlčacia doba tak uplynula dňa 08. 05. 2020. K začiatku plynutia subjektívnej premlčacej doby odo dňa nasledujúceho po poskytnutí peňažných prostriedkov (03. 04. 2017) súd uvádza, že vzhľadom k tomu, že žalobca ako právnická osoba podnikajúca v oblasti poskytovania úverov a pôžičiek, bol povinný konať s odbornou starostlivosťou a pri svojej činnosti na území Slovenskej republiky spĺňať podmienku oprávnenia udeleného NBS a teda skutočnosť, že túto podmienku nespĺňa a nedošlo tak k platnému uzavretiu zmluvy, mu musela byť známa už v čase poskytnutia peňažných prostriedkov žalovanému. V zmysle uvedeného tak subjektívna premlčacia doba začala plynúť dňa 03. 04. 2017 a k jej uplynutiu došlo dňa 03. 04. 2019, t. j. pred podaním žaloby, ktorú žalobca podal na Okresný súd Banská Bystrica dňa 06. 04. 2020. V danom prípade začala žalobcovi plynúť trojročná objektívna premlčacia doba, ako aj dvojročná subjektívna premlčacia doba dňa 03. 04. 2017. Vzhľadom na vzájomný vzťah oboch premlčacích dôb tak subjektívna premlčacia doba žalobcovi uplynula dňa 03. 04. 2019, v dôsledku čoho sa tak v danom prípade právo premlčuje uplynutím práve subjektívnej premlčacej doby a na ďalšie plynutie objektívnej premlčacej doby sa tak neprihliada. V zmysle uvedených skutočností dospel súd preto k záveru, že žaloba bola podaná žalobcom po uplynutí premlčacej doby, a preto súd žalobu s poukazom na § 54a a § 107 ods. 1 a 2 Občianskeho zákonníka v celom rozsahu zamietol. O nároku na náhradu trov konania rozhodol súd podľa § 255 ods. 1 a § 262 ods. 1 CSP, ale pretože žalovaný, ktorý bol v spore plne úspešný si náhradu trov konania neuplatnil a zo spisu zároveň vyplýva, že mu ani žiadne nevznikli, súd mu ich náhradu proti žalobcovi nepriznal.

2. Proti tomuto rozsudku podal žalobca v zákonom stanovenej lehote odvolanie, odôvodniac ho podľa § 365 ods. 1 písm. b), d), e), f) a h) CSP, t.j. súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nedostatočným a nesprávnym skutkovým zisteniam a rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci. Uviedol, že nesúhlasí so skutkovým a právnym posúdením veci podľa slovenského práva. Zdôraznil, že žalobca je subjekt založený, vzniknutý a registrovaný v právnom prostredí Českej republiky, kde má ako európska spoločnosť umiestnené aj svoje sídlo a vykonáva svoju činnosť. Spoločnosť vykonáva svoju činnosť na základe riadneho povolenia Českej národnej banky zapísaného v obchodnom registri vo forme poskytovania alebo sprostredkovania spotrebiteľského úveru. Žalobca teda je riadne registrovanou spoločnosťou s príslušným podnikateľským oprávnením, na základe ktorého poskytuje finančné služby v prostredí internetu, a to vo viacerých jazykových verziách. Treba zdôrazniť aj to, že právo spotrebiteľských úverov je v Európskej únii plne harmonizované

smernicou, a preto platí rovnako tak na území Českej republiky, ako aj Slovenskej republiky. Aj z tohto hľadiska teda plne postačí oprávnenie na poskytovanie spotrebiteľských úverov Českej národnej banky pre subjekt sídlaci na území Českej republiky, ktorý navyše nemá na území Slovenskej republiky ani podnik ani organizačnú zložku. Rozsudok je navyše neprípustným prekvapivým rozhodnutím pre žalobcu, pretože súd prvej inštancie prišiel k právnomu záveru o nepreukázaní prenechania peňažných prostriedkov žalovanému z vlastnej iniciatívy a nedal možnosť sa žalobcovi k takémuto právnomu záveru vyjadriť, čo žalobca činí až v tomto odvolaní. Žalobca je zapísaný do obchodného registra Českej republiky a má registrované sídlo v Českej republike. Žalobca tiež uviedol, že je nositeľom povolenia na poskytovanie spotrebiteľských úverov v Českej republike, ktoré mu udelila Česká národná banka, ktorej výlučnému dohľadu podlieha. Žalobca a žalovaný uzavreli zmluvu o úvere v českom jazyku a podľa právneho poriadku Českej republiky, na ktorý v zmluve o úvere nielen odkázali, ale na použitie ktorého sa aj dohodli. Aplikácia českého právneho poriadku v danom prípade nie je a ani nemôže byť pre žalovaného ako spotrebiteľa menej výhodná. Ide totiž o poskytnutie spotrebiteľského úveru, pričom právna úprava poskytovania spotrebiteľských úverov je v EÚ plne harmonizovaná v podobe smernice. Podľa recitálu č. 9 smernice úplná harmonizácia je potrebná na to, aby sa všetkým spotrebiteľom v Spoločenstve zabezpečila vysoká a rovnocenná úroveň ochrany ich záujmov a aby sa vytvoril skutočný vnútorný trh. Členské štáty by preto nemali mať možnosť zachovať alebo zaviesť iné vnútroštátne ustanovenia ako ustanovenia tejto smernice. To teda znamená, že smernica predstavuje koncept úplného zakomponovania do národných poriadkov členských štátov, a nie akýsi minimálny štandard ochrany. V tomto zmysle teda právna ochrana v prípade zmlúv o spotrebiteľskom úvere musí byť v každom členskom štáte EÚ rovnaká. Dotýka sa to teda celého rozsahu žalovaného nároku, a to vrátane jeho príslušenstva, pretože v zmysle čl. 10 ods. 2 písm. d), f) a l) smernice špecifikácia istiny, úroku a ďalších poplatkov a aj úrokov z omeškania sú povinnou obsahovou náležitosťou každej zmluvy o spotrebiteľskom úvere. Navyše, v prípade úrokov z omeškania žalobca súhlasil s uplatnením ich výšky v zmysle slovenského právneho poriadku. Iný rozpor s národným právom v upomínanom konaní nebol konštatovaný ani zistený. Na základe uvedeného je teda súd povinný aplikovať vo veci české právo v oblasti poskytovania spotrebiteľských úverov a podľa neho posúdiť žalovaný nárok. V zmysle Nariadenia Rím I platí, že v prípade spotrebiteľskej zmluvy sa použije právo krajiny obvyklého pobytu spotrebiteľa, t.j. tu slovenské právo. To však platí iba v prípade, ak veriteľ vykonáva svoju činnosť v krajine obvyklého pobytu spotrebiteľa alebo veriteľ nevykonáva svoju činnosť v krajine obvyklého pobytu spotrebiteľa (ale napr. v „svojej“ krajine), ale smeruje svoju činnosť na krajinu obvyklého pobytu spotrebiteľa alebo na viacero krajín vrátane krajiny obvyklého pobytu spotrebiteľa. V danom prípade žalobca veriteľ vykonáva svoju činnosť v Českej republike, a nie Slovenskej republike. Smerovanie činnosti na krajinu obvyklého pobytu spotrebiteľa resp. na viacero krajín vrátane krajiny obvyklého pobytu spotrebiteľa je podstatne komplikovanejšou otázkou. Samotný recitál (odôvodnenie) k Nariadeniu Rím I, ako aj odborná literatúra však uvádzajú, že samotná internetová stránka ešte neznamená, či podnikateľ smeruje svoju činnosť (aj) vo vzťahu ku krajine obvyklého pobytu spotrebiteľa. Nerozhoduje ani to, v akej mene sú vyjadrené ponúkané služby, ani jazyk stránky. Rovnako podľa odbornej literatúry nerozhoduje, či sú na stránke uvedené e-mailové a telefónne kontakty, nakoľko ide o údaje nevyhnutné na kontaktovanie podnikateľa. Navyše, zo zmluvnej dokumentácie uzavretej medzi stranami sporu je zrejmé, že zmluvné strany sa dohodli na voľbe českého práva, v zmysle čoho posudzovanie smerovania činnosti na krajinu obvyklého pobytu spotrebiteľa je irelevantné. Je nepochybné, že české právo podlieha plnej harmonizácii v zmysle smernice, a teda voľba práva nemôže zbaviť žalovaného ochrany, ktorú mu poskytujú také ustanovenia, od ktorých sa nemožno odchyliť dohodou podľa práva, ktoré by v prípade absencie voľby bolo rozhodným. Smernica predstavuje koncept úplného zakomponovania do národných poriadkov členských štátov, a nie akýsi minimálny štandard ochrany. V tomto zmysle by teda právna ochrana v prípade zmlúv o spotrebiteľskom úvere mala byť v každom členskom štáte EÚ rovnaká, a teda z tohto pohľadu nemá zmysel skúmať, či z pohľadu ktorého práva členského štátu EÚ je zmluva o spotrebiteľskom úvere pre spotrebiteľa výhodnejšia alebo nie. Súd prvej inštancie teda z hľadiska výhodnosti použitia príslušného právneho poriadku pre žalovaného ako spotrebiteľa úplne rezignoval na harmonizáciu v zmysle smernice, dokonca sa skúmaniu výhodnosti úplne vyhol a aplikáciu slovenského právneho poriadku na základe právneho predpisu z oblasti medzinárodného práva súkromného (Nariadenie Rím I.) založil na inštitúte práva verejného, ktorým nepochybne otázka povolení na poskytovanie spotrebiteľských úverov je. Súd prvej inštancie ignorujúc ústavnoprávny princíp favor contractus konštatoval absolútnu neplatnosť zmluvy len na základe skutočnosti, že žalobca nemá v Slovenskej republike udelené povolenie na poskytovanie spotrebiteľských úverov, ktorá navyše neznamená, že právny poriadok Českej republiky nie je pre spotrebiteľa menej výhodný ako slovenský. Navyše, tak konal v priamom rozpore s primárnym právom EÚ, a to jednou z jeho základných slobôd -

slobodou voľného pohybu služieb. Z uvedených dôvodov navrhol, aby odvolací súd napadnutý rozsudok zrušil a vec vrátil súdu prvej inštancie na ďalšie konanie.

3. Žalovaný sa k odvolaniu žalobcu nevyjadril.

4. Krajský súd v Nitre ako odvolací súd podľa § 34 zák. č. 160/2015 Z. z. Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“) po zistení, že odvolanie bolo podané včas, oprávnenou stranou - žalobcom, v neprospech ktorého bolo rozhodnutie vydané (§ 359 CSP) proti rozhodnutiu súdu prvej inštancie, proti ktorému zákon odvolanie pripúšťa (§ 355 ods. 1 CSP), po skonštatovaní, že odvolanie má zákonné náležitosti (§ 127 a § 363 CSP) preskúmal napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie v medziach daných rozsahom podaného odvolania (§ 379 CSP) a dôvodmi odvolania (§ 380 ods. 1 CSP), viazaný skutkovým stavom, ako ho zistil súd prvej inštancie, bez potreby jeho zopakovania alebo doplnenia (§ 383 CSP), postupom bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 385 ods. 1 CSP a contrario) a dospel k záveru, že rozhodnutie súdu prvej inštancie je potrebné podľa § 387 ods. 1 CSP ako vecne správne potvrdiť.

5. Podľa § 387 ods. 1 CSP odvolací súd rozhodnutie súdu prvej inštancie potvrdí, ak je vo výroku vecne správne.

6. Podľa § 387 ods. 2 CSP ak sa odvolací súd v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozhodnutia, môže sa v odôvodnení obmedziť len na skonštatovanie správnosti dôvodov napadnutého rozhodnutia, prípadne doplniť na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia ďalšie dôvody.

7. Prieskumná činnosť odvolacieho súdu zahŕňa ako hmotnoprávnu, tak aj procesnoprávnu oblasť. Odvolací súd musí preto preskúmať nielen zákonnosť rozhodnutia so zreteľom k hmotnému právu, ale tiež zákonnosť konania, z ktorého napadnuté konanie vzišlo. Pri rozhodovaní odvolacieho súdu o odvolaní proti napadnutému rozsudku je odvolací súd viazaný ako rozsahom odvolania, tak aj dôvodmi podaného odvolania (ktoré strana môže meniť a dopĺňať len do uplynutia odvolacej lehoty). Odvolateľ v podanom odvolaní fakticky svojím dispozičným úkonom vymedzuje nielen rozsah, ale aj dôvody preskúmvacej činnosti odvolacieho súdu. Ustanovenie § 379 CSP vymedzuje výnimky, kedy odvolací súd nie je viazaný rozsahom podaného odvolania. Ide o výnimky len vo vzťahu k rozsahu podaného odvolania, pričom dôvodmi podaného odvolania je odvolací súd viazaný vždy. Na vady, ktoré sa týkajú procesných podmienok, prihliadne odvolací súd, aj keď neboli v odvolacích dôvodoch uplatnené.

8. Právnym posúdením je činnosť súdu, pri ktorej zo skutkových zistení vyvodzuje právne závery a aplikuje konkrétnu právnu normu na zistený skutkový stav. Nesprávne právne posúdenie je chybnou aplikáciou práva na zistený skutkový stav; dochádza k nej vtedy, ak súd nepoužil správny (náležitý) právny predpis alebo ak síce aplikoval správny právny predpis, nesprávne ho ale interpretoval alebo ak zo správnych skutkových záverov vyvodil nesprávne právne závery.

9. Odvolací súd po prejednaní veci dospel k záveru, že napadnuté rozhodnutie súdu prvej inštancie je vecne správne, keď súd prvej inštancie správne zistil skutkový stav veci a vec aj správne právne posúdil a v otázke rozhodujúcej pre posúdenie danej veci - v otázke rozhodného práva je rozhodnutie správne. S poukazom na uvedené, odvolací súd napadnuté rozhodnutie súdu prvej inštancie ako vecne správne, v zmysle ustanovenia § 387 ods. 1 CSP potvrdil, a keďže sa s odôvodnením napadnutého rozhodnutia stotožňuje, na tieto dôvody v zmysle ustanovenia § 387 ods. 2 CSP odkazuje.

10. Žalobca v podanom odvolaní namietal, že bol oprávnený so žalovaným uzavrieť predmetnú spotrebiteľskú zmluvu, lebo na uzavretie takej zmluvy mal zákonné povolenie Národnej banky Českej republiky a listinnými dôkazmi pripojenými k žalobe preukázal poskytnutie finančných prostriedkov žalovanému vo výške 100,- eur. Podľa neho sa v súlade s dohodou strán malo na prípad aplikovať české právo, pričom zopakoval skutkové tvrdenia o uzatvorení platnej zmluvy uvádzané v žalobe s tým, že zmluva bola uzatvorená aj v súlade s ním uvádzanými medzinárodnými dokumentmi a v súlade s primárnym právom EÚ - slobodou voľného pohybu služieb. Zároveň poukázal na nesprávny právny záver súdu prvej inštancie o použití práva Slovenskej republiky, záver o neplatnosti zmluvy a tiež záver o jeho nároku na vydanie len bezdôvodného obohatenia s aplikáciou ustanovenia § 54a Občianskeho zákonníka Slovenskej republiky v dôsledku premlčania práva.

11. Z odôvodnenia napadnutého rozsudku vyplýva, že súd prvej inštancie zamietol žalobu na tom podklade, že úverová zmluva je v zmysle § 39 Občianskeho zákonníka absolútne neplatná a z toho dôvodu by mal žalobca právo len na vrátenie istiny 100,- eur právnym titulom bezdôvodného obohatenia prijatého plnením z neplatného právneho úkonu (§ 451 ods. 1, 2 Občianskeho zákonníka). Právo žalobcu na vydanie bezdôvodného obohatenia je však premlčané, keď súd na vec aplikoval ustanovenie § 54a Občianskeho zákonníka, podľa ktorého „Premlčané právo zo spotrebiteľskej zmluvy nemožno vymáhať a ani ho platne zabezpečiť; ustanovenie § 151j ods. 2 tým nie je dotknuté. Zmeniť obsah premlčaného práva zo spotrebiteľskej zmluvy, nahradiť ho novým právom alebo obnoviť jeho vymáhateľnosť možno len na základe právneho úkonu dlžníka, ktorý o premlčaní vedel.“

12. Zmluva uzavretá medzi stranami sporu ako dodávateľom a spotrebiteľom je evidentne zmluvou spotrebiteľskou, ktorú bolo potrebné posudzovať z hľadiska príslušných ustanovení Nariadenia Európskeho parlamentu a Rady č. 593/2008 zo 17. júna 2008 o rozhodnom práve pre zmluvné záväzky (Rím I), ďalej len „Nariadenie“.

13. Podľa bodu 23 všeobecnej časti Nariadenia, čo sa týka zmlúv, ktoré uzavreli osoby považované za slabšie strany, tieto osoby treba chrániť kolíznymi normami, ktoré chránia ich záujmy lepšie, než ich chránia všeobecné normy.

14. Podľa bodu 25 všeobecnej časti Nariadenia spotrebiteľov by mali chrániť také pravidlá krajiny ich obvyklého pobytu, od ktorých sa nemožno odchýliť dohodou za predpokladu, že spotrebiteľská zmluva bola uzavretá v tejto krajine, kde podnikateľ vykonáva svoju obchodnú alebo podnikateľskú činnosť. Mala by sa zaručiť rovnaká ochrana, ak podnikateľ nevykonáva svoju obchodnú alebo podnikateľskú činnosť v krajine, v ktorej má spotrebiteľ svoj obvyklý pobyt, ale zároveň akýmkoľvek spôsobom smeruje svoju činnosť do tejto krajiny alebo do niekoľkých krajín vrátane tejto krajiny a zmluva je uzavretá ako výsledok tejto činnosti.

15. Podľa článku 3 ods. 1 Nariadenia zmluva sa spravuje právnym poriadkom, ktorý si zvolia zmluvné strany. Voľba musí byť urobená výslovne alebo jasne preukázaná ustanoveniami zmluvy alebo okolnosťami prípadu. Zmluvné strany si môžu zvoliť právny poriadok, ktorým sa bude spravovať celá zmluva alebo len jej časť.

16. V zmysle čl. 6 ods. 1 písm. a), b) a ods. 2 bez toho, aby boli dotknuté články 5 a 7 sa zmluva uzavretá fyzickou osobou na účel, ktorý sa môže považovať za patriaci do oblasti mimo jej predmetu činnosti alebo výkonu povolania (ďalej len „spotrebiteľ“), s inou osobou, ktorá koná v rámci svojho predmetu činnosti alebo výkonu povolania (ďalej len „podnikateľ“), spravuje právnym poriadkom krajiny obvyklého pobytu spotrebiteľa za predpokladu, že podnikateľ: a) vykonáva svoju obchodnú alebo podnikateľskú činnosť v krajine obvyklého pobytu spotrebiteľa alebo, b) akýmkoľvek spôsobom smeruje takú činnosť na túto krajinu alebo niekoľko krajín vrátane tejto krajiny a zmluva patrí do rozsahu tejto činnosti. Bez ohľadu na odsek 1 si strany môžu v súlade s článkom 3 zvoliť rozhodné právo pre zmluvu, ktorá spĺňa požiadavky odseku 1. Takáto voľba rozhodného práva však nesmie zbaviť spotrebiteľa ochrany, ktorú mu poskytujú také ustanovenia, od ktorých sa nemožno odchýliť dohodou podľa práva, ktoré by v prípade absencie bolo na základe odseku 1 rozhodným.

17. V tomto prípade s ohľadom na obsah spisu strany sporu uzavreli dňa 02. 04. 2017 Smlouvu o úvère č. 498882. Žalovaný je štátnym príslušníkom Slovenskej republiky s obvyklým pobytom v Slovenskej republike. Preto sa úverová zmluva mala podľa článku 6 ods. 1 prvej vety Nariadenia primárne spravovať právnym poriadkom Slovenskej republiky. V zmysle článku 6. ods. 2 Nariadenia si napriek tomu v súlade s článkom 3 ods. 1 Nariadenia strany mohli zvoliť iné rozhodné právo pri dodržaní podmienky, že voľba sa urobí výslovne alebo je jasne preukázaná ustanoveniami zmluvy alebo okolnosťami prípadu. Zmluvné strany si takto mohli zvoliť iný právny poriadok, ktorým sa bude spravovať celá zmluva alebo len jej časť.

18. Voľba iného rozhodného práva nemôže zbaviť spotrebiteľa ochrany, ktoré poskytujú ustanovenia krajiny jeho obvyklého pobytu, od ktorých sa nemožno odchýliť dohodou. Takýmto ustanovením podľa práva krajiny obvyklého pobytu žalovaného je aj ustanovenie § 53 ods. 1, 2, 3 Občianskeho zákonníka, podľa ktorého spotrebiteľské zmluvy nesmú obsahovať ustanovenia, ktoré spôsobujú značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa (ďalej len „neprijateľná podmienka“). To neplatí, ak ide o zmluvné podmienky, ktoré sa týkajú hlavného predmetu

plnenia a primeranosti ceny, ak tieto zmluvné podmienky sú vyjadrené určito, jasne a zrozumiteľne alebo ak boli neprijateľné podmienky individuálne dojednané. Za individuálne dojednané zmluvné ustanovenia sa nepovažujú také, s ktorými mal spotrebiteľ možnosť oboznámiť sa pred podpisom zmluvy, ak nemohol ovplyvniť ich obsah. Ak dodávateľ nepreukáže opak, zmluvné ustanovenia dohodnuté medzi dodávateľom a spotrebiteľom sa nepovažujú za individuálne dojednané. Obdobné ustanovenia obsahuje aj zákon č. 89/2012 Sb. Občianskeho zákonníka Českej republiky, o ktorý sa žalobca opiera.

19. Uzatvorenie zmluvy so žalovaným ako spotrebiteľom s obvyklým pobytom na území Slovenskej republiky, ktoré v tomto prípade bolo medzi zmluvnými stranami „dohodnuté“ len vo VPPÚ, a nie priamo vo výraznom texte zmluvy tak, aby si to aj sám spotrebiteľ mohol uvedomiť v súlade s vyššie citovaným ustanovením § 53 ods. 1, 2, 3 Občianskeho zákonníka a aj v súlade s ustanovením článku 3 ods. 1 Nariadenia, v zmysle ktorého voľba iného právneho poriadku, než právneho poriadku podľa obvyklého pobytu spotrebiteľa, musí byť urobená výslovne alebo musí byť jasne preukázaná ustanoveniami zmluvy alebo okolnosťami prípadu. V danom prípade žalobca nepreukázal, že by voľba iného právneho poriadku než právneho poriadku krajiny obvyklého pobytu spotrebiteľa bola so žalovaným predmetom predzmluvného jednanja, že by bola dojednaná individuálne, a teda výslovne alebo by bola jasne preukázaná ustanoveniami zmluvy alebo okolnosťami daného prípadu. Poukázanie na obsah VPPÚ ako prílohy úverovej zmluvy v smere dojednanja iného právneho poriadku podľa názoru odvolacieho súdu za také nemožno považovať. Za individuálne dojednané zmluvné ustanovenia sa nepovažujú také, s ktorými mal spotrebiteľ možnosť oboznámiť sa pred podpisom zmluvy, ak nemohol ovplyvniť ich obsah a ak dodávateľ nepreukáže opak, zmluvné ustanovenia dohodnuté medzi dodávateľom a spotrebiteľom sa nepovažujú za individuálne dojednané. Preto odvolací súd urobil záver, že spotrebiteľská zmluva uzavretá so žalovaným sa posudzuje podľa práva Slovenskej republiky, podľa ktorého spotrebiteľské zmluvy nesmú obsahovať ustanovenia, ktoré spôsobujú značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa, t. j. nesmú obsahovať neprijateľné zmluvné podmienky. Neprijateľnú podmienku týkajúcu sa voľby iného práva v úverovej zmluve uzavretej medzi stranami sporu súd prvej inštancie posúdil vecne správne s tým, že na daný prípad aplikoval právo Slovenskej republiky.

20. V nadväznosti na uvedené potom súd prvej inštancie správne posúdil danú úverovú zmluvu ako absolútne neplatnú v zmysle § 39 Občianskeho zákonníka Slovenskej republiky z dôvodu absencie povolenia NBS k poskytovaniu úverov žalobcu spotrebiteľom s obvyklým pobytom na území Slovenskej republiky. Ustanovenie § 24b ods. 1, 2 Zákona o spotrebiteľských úveroch sa uplatňuje aj na tzv. iných veriteľov, postavenie ktorého subjektu mal vzhľadom na povahu úveru žalobca (§ 2 písm. c/ Zákona o spotrebiteľských úveroch). Uvedené ustanovenie obsahuje kogentný zákaz poskytovania úverov, pôžičiek spotrebiteľom veriteľmi v rámci ich podnikania bez povolenia alebo nad rozsah povolenia udeleného Národnou bankou Slovenska. Žalobca (pri absencii platného dojednanja voľby iného práva) takýmto povolením nedisponuje, a teda akékoľvek uzatváranie zmlúv so spotrebiteľmi v SR znamená konanie v rozpore so zákonom; na základe toho založený záväzkový vzťah je podľa § 39 Občianskeho zákonníka v nadväznosti na ustanovenia Zákona o spotrebiteľských úveroch neplatný. Ustanovenie § 54a Občianskeho zákonníka následne upravuje, že premlčané právo zo spotrebiteľskej zmluvy nemožno vymáhať a ani ho platne zabezpečiť.

21. Vychádzajúc z konštatovania, že v danom prípade ide o spotrebiteľský právny vzťah (§ 52 Občianskeho zákonníka), súd prvej inštancie správne posudzoval vzťah v súlade s ustanoveniami § 290 a nasl. CSP, týkajúcimi sa spotrebiteľských sporov a vec správne právne posúdil. Odvolací súd sa stotožnil s dôvodmi uvedenými v odôvodnení napadnutého rozsudku považujúc ich za správne a presvedčivé. Námietky vznesené žalobcom v odvolacom konaní nemohli viesť k inému záveru, než k akému dospel súd prvej inštancie z hľadiska dodržania kritérií pre uzatvorenie platnej zmluvy o úvere. Voľba práva Českej republiky medzi zmluvnými stranami nebola individuálne dojednaná, nebola urobená výslovne a ani jasne preukázaná ustanoveniami zmluvy alebo okolnosťami prípadu. Samotná zmluva o úvere č. 498882 zo dňa 02. 04. 2017 (č. I. 13) síce odkazuje na zákon č. 89/2012 Sb. Občiansky zákonník a aj na zákon č. 257/2016 Sb. o spotrebiteľskom úvere, t. j. na zákony Českej republiky, ale to samo osebe žalovanému ako spotrebiteľovi nemuselo predznamenať, že by malo ísť o dohodu voľby českého práva na daný právny vzťah. Je teda jasné, že individuálne nedošlo k dohode o voľbe českého práva, pretože toto bolo uvedené len vo VPPÚ, čo však nie je výslovná dohoda a ani jasné preukázanie ustanoveniami zmluvy, či okolnosťami prípadu; žalovaný znenie VPPÚ evidentne ovplyvniť ani nemohol. Vychádzajúc z uvedeného odvolací súd dospel k záveru, že žalobca v odvolaní neuviedol relevantné

dôvody, ktoré by odôvodňovali zmenu napadnutého rozsudku, preto napadnutý rozsudok podľa § 387 ods. 1 CSP ako vecne správny potvrdil.

22. Odvolaciu námietku o prekvapivosti rozhodnutia súdu pre žalobcu, keď súd prišiel k právnomu záveru o nepreukázaní prenechania peňažných prostriedkov žalovanému z vlastnej iniciatívy a nedal možnosť sa žalobcovi k takémuto právnomu záveru vyjadriť, považuje odvolací súd za nedôvodnú, keď takýto záver (nepreukázanie prenechania peňažných prostriedkov) z napadnutého rozhodnutia nevyplýva.

23. O trovách odvolacieho konania odvolací súd rozhodol podľa § 396 ods. 1 a § 255 ods. 1 CSP a v odvolacom konaní úspešnému žalovanému síce vznikol nárok na náhradu trov odvolacieho konania v plnom rozsahu, avšak keďže mu žiadne trovy odvolacieho konania nevznikli, odvolací súd rozhodol, že žalovanému sa náhrada trov odvolacieho konania nepriznáva. Odvolací súd síce v zmysle ustanovenia § 262 ods. 1 CSP mal rozhodovať len o nároku na náhradu trov konania, ale keďže v takom prípade by o výške náhrady trov konania po právoplatnosti rozhodnutia musel rozhodovať podľa § 262 ods. 2 CSP súd prvej inštancie, aj keď už v čase rozhodovania odvolacieho súdu bolo zrejmé, že žalovanému žiadne trovy odvolacieho konania nevznikli, preto v záujme, aby bola vec čo najrýchlejšie prejednaná a rozhodnutá v zmysle čl. 17 CSP rozhodol, že žalovanému sa náhrada trov odvolacieho konania nepriznáva.

Toto rozhodnutie prijal senát odvolacieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).